

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет української філології
Кафедра української мови імені професора К. Ф. Шульжука

ЛІНГВІСТИЧНІ СТУДІЇ МОЛОДИХ ДОСЛІДНИКІВ

Збірник наукових праць учасників
VI Міжнародних наукових читань
«Лінгвістичні студії молодих дослідників»
пам'яті професора К. Ф. Шульжука
(Рівне, 25 травня 2016 р.)

Випуск 7

Рівне
2016

УДК: 81.161.2
ББК: 81.2 Укр.
Л 59

*Затверджено до друку вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 3 від 31 березня 2016 року)*

Рецензенти:

Степаненко Микола Іванович, доктор філологічних наук, професор, ректор Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка;

Висоцький Анатолій Васильович, доктор філологічних наук, професор, директор Інституту української філології та літературної творчості імені Андрія Малишка Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

Редакційна колегія:

Вокальчук Г. М., доктор філол. н., проф., зав. каф. української мови імені проф. К. Ф. Шульжука РДГУ (гол. ред.);

Гаврилук Н. В., канд. філол. н., доцент каф. української мови імені проф. К. Ф. Шульжука РДГУ (заступник гол. ред.);

Ричагівська Ю. Є., канд. філол. н., доцент каф. української мови імені проф. К. Ф. Шульжука РДГУ (заступник гол. ред.);

Щербачук Н. П., канд. філол. н., доцент каф. української мови імені проф. К. Ф. Шульжука РДГУ (заступник гол. ред.);

Архангельська А. М., доктор філол. н., проф. каф. славистики (секція україністики) Університету ім. Ф. Палацького в Оломоуці (Чеська Республіка);

Деменчук О. В., доктор філол. н., професор, зав. каф. романо-германської філології РДГУ;

Тищенко О. В., доктор філол. н., професор Львівського державного університету безпеки життєдіяльності;

Хом'як І. М., доктор пед. н., проф., зав. каф. української мови і літератури Національного університету «Острозька академія»;

Богдан С. К., канд. філол. н., проф., зав. каф. історії та культури української мови Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;

Кірілкова Н. В., канд. філол. н., доцент каф. української мови імені проф. К. Ф. Шульжука РДГУ;

Кузьмич О. О., канд. філол. н., доцент каф. української мови імені проф. К. Ф. Шульжука РДГУ;

Мединська Н. М., канд. філол. н., проф., зав. каф. української мови та методик викладання Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука;

Степанова О. І., канд. філол. н., доцент каф. педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) РДГУ;

Совтис Н. М., канд. філол. н., доцент каф. української мови імені проф. К. Ф. Шульжука РДГУ;

Шкарбан Т. М., канд. філол. н., доцент каф. української мови імені проф. К. Ф. Шульжука РДГУ;

Шульжук Н. В., канд. філол. н., доцент, зав. каф. методики викладання та культури української мови РДГУ;

Адах Н. А., канд. філол. н., доцент каф. української мови імені проф. К. Ф. Шульжука РДГУ;

Максимчук В. В., канд. філол. н., викл. каф. української мови і літератури Національного університету «Острозька академія»;

Ліпкевич О. Б., аспірантка каф. української мови імені проф. К. Ф. Шульжука РДГУ.

Л 59

Лінгвістичні студії молодих дослідників: Збірник наукових праць учасників VI Міжнародних наукових читань «Лінгвістичні студії молодих дослідників» пам'яті професора К. Ф. Шульжука (Рівне, 25 травня 2016 р.). – Рівне : РДГУ. – Вип. 7. – 2016. – 252 с.

ISBN 978-966-2254-33-4

До збірника увійшли статті учасників VI Міжнародних наукових читань «Лінгвістичні студії молодих дослідників», присвячених пам'яті професора К. Ф. Шульжука (Рівне, Рівненський державний гуманітарний університет; 25 травня 2016 р.). У працях розглянуто актуальні питання сучасної української мови, історії української мови, лінгво- й ідіостилістики, неології, культури мови.

Для викладачів, аспірантів, студентів-філологів.

Видання здійснено в межах наукового проекту кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету «Лінгвістичні студії молодих дослідників» за сприяння управління освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації.

© Авторів статей, 2016

7. ЛІНГВІСТИКА ТЕКСТУ

УДК 811.111: 070

Сербина Татьяна, Андрощук Ирина

(Кандидат филологических наук, доцент;
студентка V курса)

ПРЕЦЕДЕНТНЫЕ ВЫСКАЗЫВАНИЯ В ГАЗЕТНОМ ТЕКСТЕ

В статье рассмотрены наиболее распространенные в заголовках русскоязычных газет модели структурно-семантических преобразований precedentных феноменов, проанализированы стилистические приемы авторского осмысления воспроизводимых текстов, способствующие реализации прагматической установки в языке массовой коммуникации.

Ключевые слова: precedentные феномены, структурно-семантические трансформации, языковая игра, газетный дискурс.

The article describes the most common titles of Russian papers model the structural and semantic transformations precedent phenomena, analyzed the stylistic devices of copyright judgment reproduced the texts that promote the pragmatic realization installation in the language of mass communication.

Key words: precedent phenomena, structure semantic transformations language game, newspaper discourse.

В современной газетной речи происходит всепоглощающее цитирование без указания на источник, изменение цитат, игра с precedentными текстами, именами, ситуациями. Установка на интимизацию, усиление личностного фактора в газетном дискурсе, желание воздействовать на читателя так, чтобы вызвать с его стороны определенное речевое или неречевое действие нашло свое отражение в так называемой «карнавализации языка» [7, с. 36].

В устной и письменной публицистике наметилась массовая тенденция к пародированию общеизвестных лозунгов, искажению официальных символов, страсть к искривленному цитированию. Либерализация норм литературного языка, вербальное раскрепощение привели к неконтролируемой активизации в газете разговорной фразеологии и широчайшему использованию различного рода цитат без кавычек. Это стало предметом пристального внимания многих лингвистов (Земской Е. А. [4, с. 182], Караулова Ю. Н. [6, с. 196], Костомарова В. Г. [7, с. 43] и ряда других).

Желание сделать материал эффектным, воздействующим и результативным заставляет журналистов искать новые формы языкового выражения. Одной из таких форм являются неоднократно воспроизводимые и значимые

для каждого из участников коммуникации слова и словесные комплексы, которые принято определять как прецедентные. Ю. Н. Караулов определяет прецедентные тексты в широком понимании как «значимые для той или иной личности, имеющие сверхличностный характер, т. е. хорошо известные и широкому окружению данной личности, включая ее предшественников и современников» [6, с. 216].

«Чужие» вкрапления придают резкую экспрессивность современному дискурсу, создает двуплановость восприятия, усиливает оценочность, приглашают адресата к активному восприятию речи, взаимодействию с автором. Исследователи заметили, что цитаты, идеологические, политические клише, сниженные элементы, приходящие в литературный язык из периферийных сфер речи, обуславливают такую особенность структуры современного публицистического текста, которую можно назвать словом мозаичность (или интертекстуальность). Пародирование, вышучивание, травестирование официальной фразеологии, лозунгов, призывов, всем известных цитат, названий известных статей и книг – одно из самых частых средств выразительности в современной публицистике. Официальный, идеологически нагруженный, известный всем текст деформируется вставкой стилистически иных элементов, другой идеологической ориентации и, помещенный в чуждый ему идеологический контекст, приобретает пародийное звучание [8, с. 274].

Игра с прецедентными феноменами, ставшая одним из излюбленных выразительных средств современной публицистики, по утверждению многих исследователей, является элементом языковой игры.

Термин «языковая игра» неоднозначен и требует пояснения. Понятие языковой игры было введено в научный обиход Л. Витгенштейном, в работе «Философские исследования», ему же принадлежит широкая трактовка языковой игры как «одной из тех игр, посредством которой дети овладевают родным языком». Л. Витгенштейн называет употребление языка в нашей жизни языковыми играми, то есть под языковой игрой понимал всю речевую деятельность в целом [1, с. 82]. Существуют различные точки зрения, узкое и широкое понимание языковой игры, что достаточно подробно описано в коллективной монографии «Игра как прием текстопорождения» [5, с. 18].

Большинство исследователей видят в ЯИ намеренное речетворчество автора, основанное на нестандартном использовании языковых единиц и системных отношений. А. П. Сковородников рассматривает ЯИ как «творческое, нестандартное (неканоническое, отклоняющееся от языковой/речевой, в том числе стилистической, речеповеденческой, логической нормы) использование любых языковых единиц и категорий для создания остроумных высказываний, в том числе – комического характера» [9, с. 80]. Наиболее полной и точной следует признать дефиницию, выведенную этим же ученым значительно позже: «языковая игра – такое использование риторических приемов (приемов речевой выразительности), которое направлено на создание остроумных, преимущественно комических, высказываний, обладающих качест-

вами меткости, оригинальности и неожиданности, а факультативно – качествами эксцентричности, эпатажности и причудливости в разных наборах и комбинациях» [2, с. 62].

Наибольший интерес с точки зрения ЯИ вызывает использование и трансформация прецедентных текстов, имен и названий. Игра со стереотипами и классическими текстами – одна из форм постмодернистской иронии.

Целью настоящей статьи является анализ авторской трансформации прецедентных высказываний в публицистических текстах.

Прецедентность и авторское обыгрывание прецедентных выражений как элементы языковой игры активно используются в составе газетных заголовков. Их коммуникативно-прагматический эффект рассчитан на адекватное восприятие читателем явлений общественно-политической жизни и формирование определенного общественного мнения по поводу того или иного факта или политической личности: *И тут развели как котят? (Развели как котят) (о сокращении аппарата президента); Сам себе мифотворец (Сам себе режиссер) (о А. Яценюке).*

Когнитивным механизмом адекватности восприятия заголовка является ориентация на фоновые знания адресата. За небольшим языковым объемом заголовка часто стоит целый прецедентный текст, ситуация, явление, имя или высказывание. Стремясь обогатить язык своего текста, автор прибегает к преобразованию прототипного высказывания или названия: *Великий брат стежить («Большой брат», роман Дж. Оруэла); Оппозиционер в законе (Вор в законе); Команданте умер. Да здравствует команданте! (Король умер. Да здравствует король!); Сто дней кабмина: Курс молодого министра пройден (Курс молодого бойца); Генералы печальных карьер (Генералы песчаных карьеров); Дареному коню под капот не смотрят, Дареному «мерседесу» под капот не смотрят (Дареному коню в зубы не заглядывают).*

Анализ заголовочных конструкций, построенных на использовании прецедентных высказываний (далее – ПВ), позволил выявить некоторые особенности их структурной и смысловой организации.

В зависимости от того, какой прецедентный текст положен в основу заголовка, можно выделить следующие тематические группы прототипов:

1. Литературные цитаты-реминисценции, имена персонажей: *Большое не видится на расстоянии (Большое видится на расстоянии. С.Есенин); Красота не спасла мир (Красота спасет мир. Ф. Достоевский); Я хочу, чтоб к штыку прировняли You Tube (Я хочу, чтоб к штыку прировняли перо. В. Маяковский)*

2. Названия классических или популярных произведений: *По ком звонит ультразвук? (По ком звонит колокол. Э. Хемингуэй).*

3. Видоизмененные высказывания политиков, ученых, деятелей культуры и т.п.: *Учиться, учиться и ещё раз... (Учиться, учиться и ещё раз учиться! В. Ленин); Но все же ничего эти руки не крали (Эти руки ничего не крали. В. Ющенко).*

4. Цитаты из популярных песен: *Рано встает охрана (Ох, рано встает охрана – песенка из мультфильма «Бременские музыканты»); Ты помнишь, как все начиналось (Ты помнишь, как все начиналось, песня «Машина времени». А. Макаревич).*

5. Измененные названия художественных фильмов, фразы из популярных фильмов: *Особенности национальной съемки (Особенности национальной рыбалки – название фильма); Игры патриотов (Игры патриотов – название фильма); Генералы случайной карьеры (Генералы песчаных карьеров – название фильма); Не facebook-ом единым (Не хлебом единым – название фильма).*

6. Фольклорно-сказочные цитаты: *Слетать туда, не знаю куда («Поди туда – не знаю куда, принеси то – не знаю что» – русская народная сказка).*

7. Фразеологизмы, пословицы, поговорки: *С миру по нитке... (С миру по нитке – голому рубашка); Кого по осени считают? (Цыплят по осени считают); Язык от Киева отвел (Язык до Киева доведет).*

Анализ иллюстративного материала показывает, что прецедентные высказывания могут использоваться в исходном и трансформированном виде.

Большую часть прецедентных высказываний авторы публикаций трансформируют, придавая им яркую экспрессивность, что часто влечет за собой неожиданный эффект восприятия и декодирования текста.

По результатам нашего анализа среди приемов трансформации наиболее распространенными являются усечение фразеологических единиц, расширение состава, перестановка компонентов, паронимазия, контаминация, лексическая трансформация.

Усечением принято называть образование новых слов путем сокращения. Усечение воспринимается как специфика речевой деятельности на уровне синтаксиса речи, заключающаяся в имплицитном проявлении лексического аспекта плана выражения одного (или более) компонента синтаксической конструкции при имплицитном проявлении плана содержания этого (этих) компонента и сохранении смысла синтаксических конструкций [3, с. 9]. Прием усечения фразеологической единицы создает эффект усиленного ожидания.

Единожды солгавши... (Единожды солгавши, кто вновь тебе поверит? К. Прутков); Заткни фонтан... (Если у тебя есть фонтан, заткни его: дай отдохнуть и фонтану. К. Прутков); Овчинка выделлась (Овчинка выделки не стоит); Лед и пламя («Волна и камень, стихи и проза, лед и пламень...» А. С. Пушкин, «Евгений Онегин»).

На втором месте по частотности трансформаций расширение ПВ за счет вставок зависимых компонентов: определений, дополнений, обстоятельств.

Ход хромым конем (Ход конем); Плавучий остров сокровищ (Остров сокровищ).

Перестановка компонентов прецедентного высказывания представляет собой перестановку двух или более компонентов без изменения структуры исходного выражения, названия.

В овечьей шкуре волк (Волк в овечьей шкуре); В начале мая люблю грозу (Люблю грозу в начале мая. Ф. И. Тютчев); Мир спасёт красота (Красота спасёт мир. Ф. М. Достоевский); Умом не понять Россию (Умом Россию не понять. Ф. И. Тютчев).

Часто встречается среди ПВ паронимазия, основанная на использовании паронимов при лексической трансформации (слов, близких по звучанию, но либо отдаленно связанных, либо вовсе не связанных по смыслу).

Над пропастью во джи («Над пропастью во ржи» – роман американского писателя Д. Сэлинджера); Вверх кармашками (Вверх тормашками); Владимир Путин свел коньки с коньками (Сводит концы с концами); Возждение в муках (Рождение в муках); Поминки на обочине (Пикник на обочине).

Эффективным способом трансформации является замена лексической единицы созвучной ей.

Возвращение блудного электрика (Возвращение блудного сына); С мышью по жизни (С песней по жизни); Деньги на почку (Деньги на бочку); Филтруй загар (Филтруй базар); Сам себе кассир (Сам себе режиссер).

Фонетическое обыгрывание слов в большинстве случаев используется для создания иронии или конструкций, подобных каламбурам.

Наиболее интересным случаем авторской трансформации ПВ является контаминация. Под контаминацией принято понимать соединение в новом выражении двух или более разных, но близких по смыслу прецедентных высказываний.

Свято место медом мазано? (Свято место пусто не бывает; медом намазано); Зачем сыр-бор городить (Огород городить; сыр-бор разгорелся); Ученье – свет, но и на солнце бывают темные пятна (Ученье свет, а не ученье тьма; и на солнце есть (бывают) пятна); Не потому ли молчание – золото, что оно – знак согласия? (Молчание золото; молчание – знак согласия).

Таким образом, трансформированные выражения создают у читателя дополнительные ассоциации, позволяют авторам сжато, но исключительно емко передать экспрессию в пределах заголовка.

Как видно, контекст заголовка строится из компонентов массовой культуры. Это обусловлено ориентацией прессы на массового адресата, знакомого с расхожими крылатыми фразами, популярными фильмами, персонажами и т. д. Модифицированный прецедентный текст, включенный в заголовок, усиливает экспрессию, обогащает заголовки смысловыми и эмоциональными оттенками, создает предпосылки для создания различных ассоциаций, служит средством выражения оценки, создания комического эффекта, используется для усиления аргументации.

Такое фразотворчество позволяет журналистам избежать штампованных и избитых названий, привлечь внимание к своим материалам.

Литература:

1. Витгенштейн Л. Философские исследования / Л. Витгенштейн // Новое в зарубежной лингвистике. Вып. XVI. – М., 1985. – С. 79–128.
2. Гридина Т. А. Языковая игра в художественном тексте / Т. А. Гридина. – Екатеринбург : ГОУ ВПО «Урал, гос.пед. ун-т». – 2008. – 165 с.
3. Гусейнова Т. С. Трансформация фразеологических единиц как способ реализации газетной экспрессии / Т. С. Гусейнова. – Махачкала, 1997. С. 7–33.
4. Земская Е. Языковая игра / Е. Земская, М. А. Китайгородская, Н. Н. Розанова // Русская разговорная речь: Фонетика. Морфология. Лексика. Жест. – М. : Наука, 1983. – С. 172–214.
5. Игра как прием текстопорождения : коллективная монография / под ред. А. П. Сковородникова. – Красноярск : СФУ. – 2010. – 341 с.
6. Караулов Ю. Н. Русский язык и языковая личность / Ю. Н. Караулов. – М. : Наука, 2006. – 261 с.
7. Костомаров В. Г. Старые мехи и молодое вино. Из наблюдений над русским словоупотреблением конца XX века / В. Г. Костомаров, Н. Д. Бурвикова. – Спб. : Златоуст, 2001. – 72 с.
8. Сербина Т. Г. Особенности словоупотребления в современных общественно-политических текстах (на материале русскоязычной и украиноязычной прессы) / Т. Г. Сербина, А. М. Чеберяк // Мова і культура. (Науковий журнал). – К. : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2013. – Вип. 16. – Т. III. (165). – С. 273–278.
9. Сковородников А. П. О понятии и термине «языковая игра» / А. П. Сковородников // Филологические науки. – 2004. – № 2. – С. 79–87.

ЗМІСТ

Вокальчук Галина

«ЛІНГВІСТИЧНІ СТУДІЇ МОЛОДИХ ДОСЛІДНИКІВ» – НАУКОВИЙ ПРОЕКТ КАФЕДРИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ІМЕНІ ПРОФЕСОРА К. Ф. ШУЛЬЖУКА РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	3
---	---

РОЗДІЛ 1

ДІЛИМОСЯ ДОСВІДОМ

1. ЗІСТАВНЕ МОВОЗНАВСТВО

Деменчук Олег

СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ЛЕКСИКИ В ПЕРСПЕКТИВІ ЗІСТАВНО- ТИПОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	12
---	----

Совтис Наталія

ДИСГАРМОНІЯ ЛІНГВОКУЛЬТУРНОГО ДІАЛОГУ НА УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКОМУ ПОГРАНИЧЧІ	21
--	----

2. ГРАМАТИКА

Кузьмич Оксана

ПИТАННЯ ЕЛЕМЕНТАРНОСТІ/НЕЕЛЕМЕНТАРНОСТІ ОДИНИЦЬ У СИНТАКСИЧНІЙ КОНЦЕПЦІЇ К. Ф. ШУЛЬЖУКА	28
--	----

Шкарбан Тамара, Смаглюк Іванна

ОСОБЛИВОСТІ ВНУТРІШНЬОЇ СТРУКТУРИ СКЛАДНИХ КОНСТРУКЦІЙ ІЗ ОДНОРІДНОЮ СУПІДРЯДНІСТЮ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ ШІСТДЕСЯТНИКІВ)	33
---	----

Щербачук Наталія

ТИПОЛОГІЇ ВИСЛОВЛЕНЬ У ДІАЛОГІЧНОМУ МОВЛЕННІ: ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ	37
---	----

3. ЛЕКСИКОЛОГІЯ

Шевчук Тамара

ФУНКЦІЙНА ТРАНСПОЗИЦІЯ ЕМОТИВНОЇ ЛЕКСЕМИ СТРАХ У СИСТЕМІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	43
---	----

4. НЕОЛОГІЯ

Гаврилюк Наталія

СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЛЕКСИЧНИХ НОВОТВОРІВ У ПОЕЗІЇ НЕОКЛАСИКІВ (ЗА ЧАСТОТНІСТЮ КОРЕНЕВИХ МОРФЕМ АВТОРСЬКИХ НОМІНАЦІЙ)	48
---	----

Семенюк Ольга

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ КІЛЬКІСНИХ ПІДРАХУНКІВ В АНАЛІЗІ СЕМАНТИКО-СТРУКТУРНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ АВТОРСЬКИХ НОВОТВОРІВ ПАВЛА ТИЧИНИ	53
--	----

5. ОНОМАСТИКА

Максимчук Віталій

ПРОБЛЕМИ ПРАВОПИСУ ІНШОМОВНИХ АНТРОПОНІМІВ У ФУТБОЛЬНОМУ ДИСКУРСІ	59
--	----

Руда Олена

ЗМІНИ МОВНОГО ЛАНДШАФТУ КИЄВА: ЧИННИКИ Й ТЕНДЕНЦІЇ	64
--	----

6. ФРАЗЕОЛОГІЯ

Стишов Олександр

НОВОЗАПОЗИЧЕНІ ФРАЗЕМИ-АНГЛІЗМИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ	72
--	----

7. ЛІНГВІСТИКА ТЕКСТУ

Сербина Татьяна, Андрощук Ирина

ПРЕЦЕДЕНТНІЕ ВЫСКАЗЫВАНИЯ В ГАЗЕТНОМ ТЕКСТЕ	81
---	----

8. ПРОБЛЕМИ МОВНОЇ ОСВІТИ

Головата Лариса

КРАЄЗНАВЧИЙ АСПЕКТ У СИСТЕМІ РОБОТИ З ВИВЧЕННЯ ПРОСТОГО УСКЛАДНЕНОГО РЕЧЕННЯ	87
---	----

Мельничайко Володимир, Криський Мирослава

УЧНІВСЬКІ ТЕКСТИ ЯК ДИДАКТИЧНИЙ МАТЕРІАЛ ДЛЯ УРОКІВ МОВИ	93
---	----

<i>Ричагівська Юлія, Хмуровська Тетяна</i> ОРФОЕПІЧНІ ПОРУШЕННЯ В МОВЛЕННІ ТЕЛЕЖУРНАЛІСТІВ РІВНЕНЩИНИ	100
---	-----

РОЗДІЛ 2

ГРАМАТИЧНІ ОДИНИЦІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В СЕМАНТИКО-СИНТАКСИЧНОМУ ТА ФУНКЦІЙНОМУ АСПЕКТАХ

<i>Гаврилюк Юлія, Звизник Марія</i> СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДНОПІДРЯДНИХ РЕЧЕНЬ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ СВІТЛАНИ ТАЛАН)	104
--	-----

<i>Нестерук Юлія</i> СТИЛІСТИЧНІ ФУНКЦІЇ ІМПЕРАТИВНИХ РЕЧЕНЬ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА)	108
--	-----

<i>Нижник Олеся</i> КАУЗАЛЬНІ ВІДНОШЕННЯ В СКЛАДНОСУРЯДНОМУ РЕЧЕННІ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ П. ЗАГРЕБЕЛЬНОГО «ДИВО»)	111
---	-----

<i>Подерня Ірина</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ СКЛАДНОГО РЕЧЕННЯ У ШКІЛЬНОМУ КУРСІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	114
--	-----

<i>Римар Зоряна</i> ПОВТОР ЯК СИНТАКСИЧНО-СТИЛІСТИЧНА ДОМІНАНТА ПОЕЗІЇ ДМИТРА ПАВЛИЧКА	117
--	-----

<i>Харкевич Юлія</i> КАТЕГОРІЯ ТЕМПОРАЛЬНОСТІ В СЕМАНТИКО-СИНТАКСИЧНІЙ СТРУКТУРІ РЕЧЕННЯ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ В. ШКЛЯРА «ЗАЛИШЕНЕЦЬ. ЧОРНИЙ ВОРОН»)	120
--	-----

РОЗДІЛ 3

ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКА НЕОЛОГІЯ

<i>Білецька Ольга</i> СЕМАНТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА АВТОРСЬКИХ ЛЕКСИЧНИХ НОВОТВОРІВ ЄВГЕНА МАЛАНЮКА ТА ЮРІЯ КЛЕНА	124
---	-----

Ліпкевич (Тимочко) Ольга

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НОВОТВОРІВ УКРАЇНСЬКИХ
ПОЕТІВ-ДИСИДЕНТІВ 128

Метелюк Ірина

ОСОБЛИВОСТІ СЛОВНИКОВОГО ПРЕДСТАВЛЕННЯ АВТОРСЬКИХ
НОВОТВОРІВ ІЗ СЕМАМИ 'ЕМОЦІЯ', 'ПОЧУТТЯ' В УКРАЇНСЬКІЙ
ПОЕЗІЇ ХХ – ХХІ СТОРІЧ 134

Мормуль Руслана

СЛОВОПОШУКИ ДМИТРА ПАВЛИЧКА 142

Паюк Оксана

ЛЕКСИЧНІ НОВОТВОРИ В МОВІ СУЧАСНОЇ АВТОРСЬКОЇ ПІСНІ 145

Подерня Ірина, Смаглюк Іванна

СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ АВТОРСЬКИХ ЛЕКСИЧНИХ НОВОТВОРІВ
ПОЕТІВ РІВНЕНЩИНИ 150

Радько Оксана

БІБЛІЙНО-ХРИСТІЯНСЬКІ СЛОВА-СИМВОЛИ В СЕМАНТИЧНІЙ
СТРУКТУРІ АВТОРСЬКИХ ПРИКМЕТНИКОВИХ НОВОТВОРІВ 154

Хоменко Анна

СЛОВОТВІР ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКИХ ІМЕННИКІВ НА
ПОЗНАЧЕННЯ КОСМІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ У ПОЕЗІЇ ХХ СТОЛІТТЯ 162

РОЗДІЛ 4 ОНОМАСТИКА

Попко Марія

НЕОФІЦІЙНА АНТРОПОНІМІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ЕЛІТИ
В КОНТЕКСТІ СЬОГОДЕННЯ 166

Скорук Денис

ВЛАСНІ НАЗВИ ПЕРСОНАЖІВ РОМАНУ ІВАНА БАГРЯНОГО
«ТИГРОЛОВИ» 170

Скорук Дмитро

АНТРОПОНІМІЯ ПОВІСТІ ІВАНА НЕЧУЯ-ЛЕВИЦЬКОГО
«КАЙДАШЕВА СІМ'Я» 173

РОЗДІЛ 5 ДІАЛЕКТОЛОГІЧНІ СТУДІЇ

Дячок Катерина

МОТИВАЦІЯ ФІТОНІМІВ У ГОВІРЦІ СЕЛА СМОРОДСЬК
ДУБРОВИЦЬКОГО РАЙОНУ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ 177

Крищук Ірина

НАЗВИ СТРАВ ЗИМОВОГО ЦИКЛУ СВЯТ У ГОВІРЦІ с. ЗЛАЗНЕ
КОСТОПІЛЬСЬКОГО РАЙОНУ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ 181

Мазяр Вікторія

ОСОБЛИВОСТІ ДІАЛЕКТНОГО СЛОВОТВОРУ В УКРАЇНСЬКИХ
ЗАХІДНОПОЛІСЬКИХ ГОВІРКАХ 184

Плескач Ірина

ЛЕКСИКА ОБРЯДОВИХ СТРАВ СВЯТ ЗИМОВОГО І ВЕСНЯНОГО
ЦИКЛІВ У ГОВІРЦІ СЕЛА КРУПОВЕ ДУБРОВИЦЬКОГО РАЙОНУ
РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ 188

РОЗДІЛ 6 ЗІСТАВНЕ МОВОЗНАВСТВО. ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ. ТЕРМІНОЗНАВСТВО

Богун Юлія

ОСОБЛИВОСТІ ЛІНГВІСТИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ НА ПРИКЛАДІ
НОМІНАЦІЙ «ТЕРМІН» І «ТЕРМІНОСИСТЕМА» В УКРАЇНСЬКІЙ
І АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ 192

Бондаренко Ольга

МОВНІ ЗАСОБИ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ІДІОСТИЛЮ АВТОРА ХУДОЖНЬОГО
ТВОРУ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ) 194

Пономаренко Марія

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ДЕМІНУТИВІВ ТА АУГМЕНТАТИВІВ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ НА ЧЕСЬКУ 196

Шистеров Ігор

ВІДДІЄСЛІВНА АДВЕРБІАЛІЗАЦІЯ В ЧЕСЬКІЙ
І УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ 200

Шитова Ольга

СТАРΟΣЛОВ'ЯНСЬКА (ЦЕРКОВНОСЛОВ'ЯНСЬКА) МОВА:
ТЕРМІНОЛОГІЯ ТА РОЛЬ У ФОРМУВАННІ СЛОВ'ЯНСЬКИХ МОВ ...205

РОЗДІЛ 7 ЛІНГВІСТИКА ТЕКСТУ

Зазуляк Юлія

АНАЛІЗ УКРАЇНСЬКОГО МЕДІА-ДИСКУРСУ В ПЕРЕДНОВОРІЧНОМУ
КОНТЕКСТІ 216

Камишанова Тетяна

ВІД ТЕЛЕГРАФУ ДО ІНТЕРНЕТУ: ЯК МЕДІА ВПЛИВАЮТЬ НА ЗМІСТ
ТА ЯКІСТЬ 221

ІМ'Я В НАУЦІ

Radana Merzová

PROFESOR JOSEF ANDERŠ A OLOMOUCKÁ UKRAJINISTIKA 226

НАУКОВА ХРОНІКА

Ричагівська Юлія

У МІЖНАРОДНІ НАУКОВІ ЧИТАННЯ «ЛІНГВІСТИЧНІ СТУДІЇ
МОЛОДИХ ДОСЛІДНИКІВ» (м. Рівне, РДГУ, 28 травня 2015 р.) 230

Кірілкова Наталя

НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ СЕМІНАРИ МОЛОДИХ ДОСЛІДНИКІВ
«ДІАЛЕКТОЛОГІЧНІ СТУДІЇ НА ТЕРЕНАХ РІВНЕНЩИНИ»
(м. Острог, 6 червня 2014 р.; м. Сарни, 22 травня 2015 р.) 232

НЕЗАБУТНІ

Галина Вокальчук, Оксана Кузьмич

ПРОФЕСОР ЇРЖІ МАРВАН У РІВНОМУ 235

Архангельська Алла

ВІН БУВ ЗАКОХАНИЙ У СЛОВО: IN MEMORIAN ПРОФЕСОРУ
ЇРЖІ МАРВАНУ 239

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ 242

Наукове видання

ЛІНГВІСТИЧНІ СТУДІЇ МОЛОДИХ ДОСЛІДНИКІВ

Збірник наукових праць учасників VI Міжнародних наукових читань
«Лінгвістичні студії молодих дослідників»
пам'яті професора К. Ф. Шульжука
(Рівне, 25 травня 2016 р.)

Випуск 7

Головний редактор *Вокальчук Г. М.*

Заступники головного редактора *Гаврилюк Н. В., Щербачук Н. П., Ричагівська Ю. Є.*

Комп'ютерна верстка *Крушинської Н. О.*

Художнє оформлення обкладинки *Олексійчук К. О.*

У дизайні обкладинки використано портрет
професора К. Ф. Шульжука (автор – О. Г. Сорока)

Лінгвістичні студії молодих дослідників: Збірник наукових праць учасників VI Міжнародних наукових читань «Лінгвістичні студії молодих дослідників» пам'яті професора К. Ф. Шульжука (Рівне, 25 травня 2016 р.). – Рівне : РДГУ. – Вип. 7. – 2016. – 252 с.

ISBN 978-966-2254-33-4

Collection of scientific articles “Linguistic studies of young researchers”. – Vol. 7. – Rivne : RSHU, 2016. – 252 p.

ISBN 978-966-2254-33-4

The collection includes articles of participants of the VI International scientific readings “Linguistic studies of young researchers” to the memory of Professor K. F. Shulzhuk (Rivne State Humanitarian University, May 25, 2016). The writings discussed urgent issues of modern Ukrainian language, Ukrainian language history, linguistic and idiosyncratic, neology, language culture.

For teachers, graduate students, students-philologists.

Адреса редколегії:

кафедра української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету, вул. Остафова, 31, м. Рівне, 33000.

Формат 100x70/16. Папір офсетний. Друк цифровий

Ум. друк. арк. 20,47. Гарнітура «TimesNewRoman».

Наклад 100 прим. Віддруковано: ФОП Кукса Ю.А.